

Junis konferens 2020:
Alkohol, graviditet och små barns hälsa
www.junis.se/konferens

Samtalsfrågor

BarnSäkert, Dalarna. Anna Berg, Inga-Lill Hellsing.

Ofta passar det att ta upp viktiga livsstils- och säkerhetsfrågor med bägge föräldrarna närvarande i rummet. Det kan finnas stora vinster med detta då det både kan leda till intressanta svar men även ge en bild av hur föräldrarna resonerar, samarbetar och samspelar. Ibland är det dock inte lämpligt eller verksamt. Hur tänker du kring detta när det kommer till frågor om alkohol? Nämn några viktiga faktorer att förhålla sig till för att ge föräldrarna så bra förutsättningar som möjligt till riktiga svar kring alkohol (och även andra livsstilsfrågor). Presentera och resonera tillsammans med en kollega eller samverkanspartner kring dina tankar. Försök att koppla in dina egna erfarenheter.

Att informera om alkoholens effekter innan alternativt efter frågor om alkohol kan påverka förutsättningarna för samtal, rekommendationer och åtgärder. Vad ser du för fördelar respektive nackdelar med dessa olika arbetssätt? Presentera dina främsta argument kring respektive alternativ.

Det kan vara viktigt att återkomma till frågor om alkohol innan, under och efter graviditeten. Vad har du för erfarenhet av utvecklingen av dessa samtal över tid? Vad finns det för fördelar med att återkomma till frågan över tid och hur kommer samverkan och samsyn in i detta arbete? Finns det några hinder och hur kan man arbeta för att minska risken för dessa?

Hur har du själv blivit frågad om alkohol och föräldraskap. Hur har det i så fall gått till och vad har varit positivt respektive negativt?

Sjuksköterskorna i Dalarna upplever att det är lättare att prata om "missbruk" snarare än om "riskbruk". Varför tror du att det är så? Hur tänker du själv kring begreppen, dess innehåll och betydelsen för goda samtal kring alkohol?

Anna och Inga-Lill nämner ett material de har arbetat med redan tidigare, nämligen Folkhälsomyndighetens material *Tänk efter i vilket sällskap du berusar dig*. Här hittar du handledning för samtal inom barnhälsovården, folder för nyblivna föräldrar och folder för föräldrar till barn som är 1 år och äldre:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/t/tank-efter-i-vilket-sallskap-du-berusar-dig-handledning/>

Agnes Lundström, Socialstyrelsen

Agnes Lundström redovisade några olika siffror på hur många barn som drabbas av en förälders missbruk och/eller psykiska ohälsa (se hennes PPT). Vad tänker du när du hör dessa siffror? Kände du till omfattningen av problemet sedan tidigare?

7 procent av alla under 15 år utför omfattande omsorgsarbete. 3 procent stannar hemma från skolan minst en gång i veckan för att ta hand om förälder, syskon eller annan anhörig. Vad behöver samhället göra för att dessa barn ska få vara barn och för att de ska kunna delta i skolarbetet fullt ut? Vad kan du/ni göra?

Den totala merkostnaden för att barn växer upp med föräldrar som har psykisk sjukdom eller missbruk av alkohol och narkotika beräknas till minst 35 miljarder kronor per år. Räknar man om det till en mediankommun (när studien gjordes var det ca 15 200 invånare) blir den årliga merkostnaden 58 miljoner kronor för att barn som är anhöriga till förälder med psykisk sjukdom eller missbruk mår dåligt. Kostnaderna fördelas på många ställen, som t ex kommunen, polisen, försäkringskassa mm. Om man skulle använda de pengarna till förebyggande arbete istället, vad skulle du/ni i så fall vilja lägga dem på?

Finns det något i era strukturer som kan ändras/förstärkas för att nå fler barn och unga och erbjuda dem stöd?

Erbjuder ni familjer stöd? Om inte, vad skulle behövas för att ni ska börja göra det?

Hur ser det ut med samverkan mellan olika enheter på din arbetsplats? Finns det något ni skulle behöva förändra för att samverkan ska fungera bättre och ni på så sätt ska kunna nå fler individer/familjer?

Fördjupningstips: <https://www.socialstyrelsen.se/podd/> Avsnitt #19 handlar om barn i familjer med missbruk. "17 procent av alla barn i Sverige har en förälder med missbruksproblem. Hur uppmärksammar man dessa barn och hur kan stödet till både barn och föräldrar i familjer med missbruk förbättras?"

Lyssna på socialsekreterarna Åsa Sivierio (Barn- och ungdomsenheten) och Ulla Flygare (Vuxenenheten) från Tyresö kommun, som tillsammans med Marie Nyman, utredare på Socialstyrelsen, diskuterar hur de arbetar med ett familjeorienterat arbetssätt. Samtalet leds av Ola Billger, kommunikationschef på Socialstyrelsen. (2017-06-07)"